

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3560
Tarih: 06.06.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1990'lı yıllarda yaşanan zorunlu göçlerle bütün geçim araçları ellerinden alınan ve neredeyse tamamının Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan kişilerden oluşan mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı sıkıntıların araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenebilmesi için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Devletin Kürt sorununda uyguladığı çözümsüzlük politikaları nedeniyle özellikle 1990'lı yıllarda 4 milyona yakın Kürt, yerinden yurdundan edilmiş, geçim araçlarından koparılmıştır. Bütün geçim araçları ellerinden alınan milyonlarca Kürde, Türkiye'nin dört bir yanında mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmaktan başka yol bırakılmamıştır. Neredeyse tamamı Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nden sağlanan mevsimlik tarım işçileri, Türkiye'nin en ağır koşullarında çalıştırılan emekçi grubunu oluşturmaktadırlar.

Mevsimlik tarım işçileri her türlü yasal korumadan yoksun bırakılmış, devletin baskıcı denetimi altında sokulmuş ve onur kırıcı bir toplumsal dışlanmaya maruz bırakılmıştır. Başta kadın ve çocukların zor şartlarda ve çok düşük ücretlerle çalıştırılmaları olmak üzere, mevsimlik tarım işçilerinin karşı karşıya bırakıldığı insanlık dışı koşulların ifadeleri olan sorunlarla, bugüne kadar ne devlet ve siyasi partiler ne de sendika ve Sivil Toplum Kuruluşları yeterince ilgilenmemiştir.

Mevsimlik tarım işçileri İş Kanunu, İş Sağlığı İş Güvenliği Kanunu ve Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu gibi işçileri ilgilendiren yasaların kapsamı dışında tutulmuşlardır. Tek sağlık güvencesi olan Yeşil Kart uygulaması ise göç edilen bölgelerdeki işçilerin temel sağlık hizmetlerinden yararlanmasını sağlamamaktadır. Mevsimlik tarım işçileriyle ilgili olarak 2010 yılında çıkarılan Başbakanlık genelgesi, bu işçileri bir "güvenlik sorunu" olarak görmektedir. Bu temelde Valilikler tarafından oluşturulan "Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerini İzleme Kurulları", işçilerinin sorunlarını çözememektedir.

Bu işçiler çalışmaya gittikleri yerlerde, temel kamu hizmetlerinden faydalanma açısından ayrımcı muamelelere maruz kalmakta, birçoğu Kürtçe konuştuğu için toplumsal hayattan dışlanmakta, ırkçı linç girişimlerinin hedefi olmakta; devletin güvenlik kurumları ve yerli halkı tarafından "suç topluluğu" muamelesi görmektedir. Aileleriyle birlikte mevsimlik tarım işçiliği yapan çocuklarımız, sağlık, beslenme, barınma ve hijyen koşullarından uzak büyümekte; eğitim haklarını yitirmekte; bedensel ve ruhsal bakımdan büyük zararlar görmektedirler. ILO'nun "Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimi" olarak tanımladığı bu çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılması için devletin bir politika oluşturması şarttır.

Mevsimlik tarım işçilerinin büyük bir çoğunluğunu kadınlar ve ergenlik çağındaki genç kadınlar oluşturmaktadır. Mevsimlik tarım işçileri, ölü doğum ve bebek ölümü oranlarının en yüksek olduğu grubu oluşturmaktadır. Birçok durumda kadın işçilerin ücretleri erkek işçilere göre düşük tutulmaktadır.

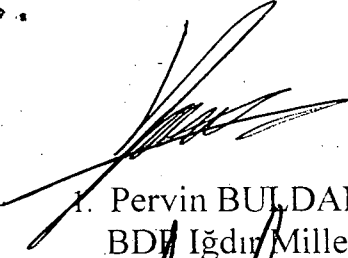
Mevsimlik tarım işçileri, sağlıklı zemin, temiz su, elektrik, çöp ve atık giderme, yol gibi temel altyapı gereksinimlerinin hiçbirini karşılamayan toplanma alanlarında, ilkel barınaklarda yaşamaya mecbur edilmektedir. Devlet kurumları, bu barınma alanlarına hizmet götürme alanları olarak görmemekte, “suç merkezleri” olarak görüp, polis ve jandarma baskısının hedefi haline getirmektedirler. Barınma alanları, yerleşim merkezlerinin uzağında tutulmakta, dere kenarı, bataklık gibi yerlerde kurulmakta, işçi aileleri çalıştıkları bölgenin yerleşim merkezinden sağlayabilecekleri hizmet ve sosyalleşme olanaklarından dışlanmaktadır.

Tarım işçileri çalışacakları yerlere son derece güvenliksiz, toplu taşıma kurallarına aykırı ve insanlık dışı koşullarda taşınmaktadır. Çalışma yerine gidiş, büyük bir eziyete dönüşmektedir. Bu durum her yıl yüzlerce tarım işçisinin ölümüne neden olmaktadır. Devlet, “trafik denetimlerini sıkılaştırmak” gibi sözde tedbirlerle yaşanan rezalete seyirci kalmaktadır.

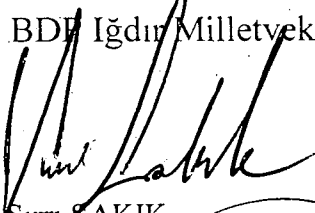
Mevsimlik tarım işçileri çalışacakları yer, alacakları ücret ve çalışma koşulları hakkında hiçbir söz ve karar hakkına sahip değildir. Tüm bu konularda işçiler, “elçi, çavuş, dayıbaşı” gibi adlarla anılan aracılara, komisyonculara bağımlıdır. Asgari ücret, azami 45 saat çalışma süresi, eşit işe eşit ücret gibi temel ilkelerin hiçbirisi gözetilmemektedir. Kürt Mevsimlik tarım işçileri çoğunlukla asgari ücretin bile altında ücretlendirilmekte, kimi zaman günlerce durup dinlenmeksizin çalışmaya zorlanmaktadır. Ücretler geciktirilmekte, eksik ödenmekte ya da hiç ödenmemektedir.

Aracılar, mevsimlik tarım işçilerinin simsarlığını yaparak kazanç sağladıkları gibi, ücret avans, peşin gıda ve su alımı, ulaşım araçlarının sağlanması gibi yollarla tefecilik ve karaborsacılık da yapmaktadır. Ayrıca aynı işi yapan mevsimlik tarım işçileri arasında etnik, coğrafi, yaşa ve cinsiyete göre ücret farklılıkları da uygulanmaktadır.

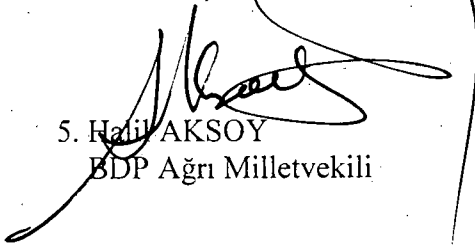
Mevsimlik tarım işçilerinin de temel haklar bakımından diğer işçilerle eşit şartlarda çalışabilmelerinin sağlanması ve gereken önlemlerin alınabilmesi için Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

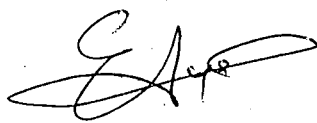
3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

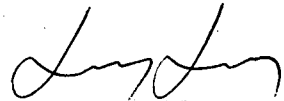
5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

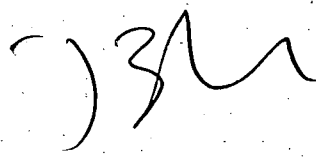
13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

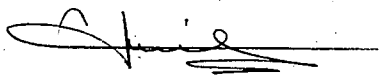
15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

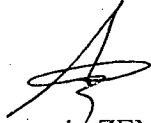
2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

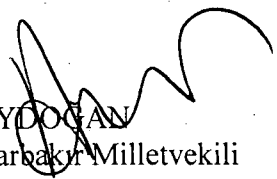
4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

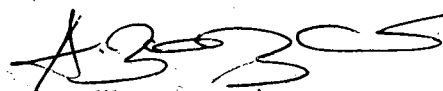
6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

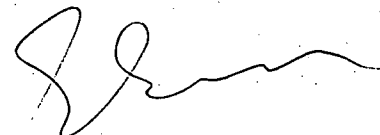
8. Hüsamettin ZENDERLIOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

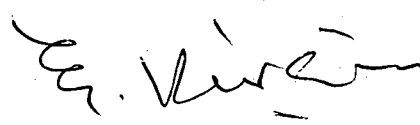
12. Adil ZOLAN
BDP Hakkari milletvekili

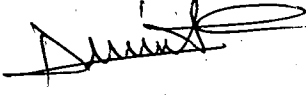
14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

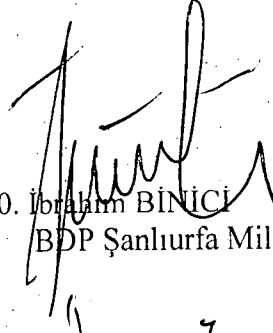
16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili